

Helsinki 15.5.2002

Lehdistötiedote

Vapaa julkaistavaksi 15.5.2002 kello 18:30 palkintojenjaon jälkeen
Electronic Frontier Finland ry

ISOVELIPALKINTO 2002

Viranomaiset ja yritykset rikkovat nykyään kansalaisten yksityisyyttä kaikkialla. Valtavia määriä yksityistä tietoa kerätään, tallennetaan ja käsitellään — usein laittomasti — tehokkaamman markkinoinnin, yhteiskunnan kontrolloinnin tai valvonnan nimissä. Kysymys kuuluu: **kuka valvoo valvojia?**

Electronic Frontier Finland ry jakaa ensimmäistä kertaa Suomessa Big Brother eli Isovelipalkinnot yksityisyyttämme “menestyksekkäimmin” rikkoneille viranomaisille, yrityksille ja yhteisöille. Palkintoja on jaettu jo 18 kertaa yhdeksässä eri maassa.

Palkintoja jaetaan kolmessa sarjassa:

- Julkisyhteisösarja
  - Sähköinen sananvapauslaki / Oikeusministeriö
  - Terrorismista epäiltyjen listan julkistaminen / Rahoitustarkastus
- Yrityssarja
  - Oy Yritys Ab
- Yksilösarja
  - Jacob Söderman (positiivinen tunnustuspalkinto)

Palkintoraatiin kuuluvat Johan Helsingius, Petteri Järvinen, Jyrki J. Kasvi, Tuomas Lukka, Kai Puolamäki, Jukka Korpela ja Mikko Välimäki.

Isovelipalkinnot jaetaan 15.5.2002 kello 18:30 Tieteiden talossa, Kirkkokatu 6. Ennen palkintojenjakoa ohjelmassa on esitelmää kello 17 alkaen ja kahvitarjoilu kello 18. Tilaisuus on avoin ja maksuton.

Lisätietoja ja mm. logoja on saatavana EFFi:n kotisivuilta osoitteessa <http://www.ffi.org/>.

Helsinki 15.5.2002

Lehdistötiedote

Vapaa julkaistavaksi 15.5.2002 kello 18:30 palkintojenjaon jälkeen
Electronic Frontier Finland ry

JULKISYHTEISÖSARJA

Julkisyhteisösarjassa palkintoraati harkitsi neljää ehdokasta:

- Sähköinen sananvapauslaki / Oikeusministeriö
- Terrorismista epäiltyjen listan julkistaminen / Rahoitustarkastus
- Viranomaisten WWW-sivuille viittaamisen kieltäminen / Poliisi
- Pääkaupunkiseudun matkakorttiprojekti / YTV

Raati päätti antaa Isovelipalkinnon jaetusti **Oikeusministeriölle sähköisestä sananvapaudesta** ja **Rahoitustarkastukselle terrorismista epäiltyjen listan julkistamisesta Internetissä.**

Electronic Frontier Finland ry (EFFi) on perustettu käyttäjien ja kansalaisten oikeuksien puolustamiseen Internetissä. Yhdistys pyrkii vaikuttamaan muun muassa lainsäädäntöhankkeisiin sananvapaudesta ja tekijänoikeudesta Suomessa ja Euroopassa. Lisätietoja EFFi:n kotisivulta osoitteessa <http://www.ffi.org/>.

Helsinki 15.5.2002

Lehdistötiedote

Vapaa julkaistavaksi 15.5.2002 kello 18:30 palkintojenjaon jälkeen
Electronic Frontier Finland ry

**JULKISYHTEISÖSARJAN PALKINTOEHDOKKAAN ESITTELY:
SÄHKÖINEN SANANVAPAU SLAKI**

Sananvapauslakiehdotus (HE 54/2002) heijastaa pyrkimystä rajoittaa sananvapautta verkossa. Ilman mitään uutta lakiakin on julkaisija jälkikäteen vastuussa julkaisemastaan. "Sananvapauslaki" toisi tähän lisäksi ns. päätoimittajan vastuun, arkistointivelvoitteen ja muutoinkin sellaisia vaatimuksia, jotka rajoittaisivat ja häiritsisivät merkittävästi verkkoviestintää.

Lakiehdotuksen mukaan verkkojulkaisujen — jotka ehdotus määrittelee laueasti ja moniselitteisesti — tulisi arkistoida kaikki julkaisemansa materiaali kolmen kuukauden ajalta. Tallennusvelvollisuus voi olla käytännössä vaikea toteuttaa, jos materiaali muuttuu nopeasti tai sitä on paljon (esim. videostreamit). Elämässä ja yhteiskunnassa ei yleisesti lain voimalla vaadita ihmisiä keräämään ja säilyttämään tietoja vain siltä varalta, että joidenkin tunnistetietojen perusteella saataisiin lainrikkooja kiinni. Miksi ei vaadita esimerkiksi sitä, että yleisötilaisuudessa pidetyt puheet on äänitettävä (tai videoitava, voihan niissä vaikka eleillä tehdä jotain loukkaavaa) ja äänitteet säilytettävä kolme kuukautta?

Lakiehdotuksen mukaan verkkojulkaisuilla olisi oltava vastaava toimittaja. Ei ole järkevää, että esimerkiksi verkkojulkaisuun kuuluvan WWW-keskustelupalstan ylläpitäjän, jonka ei millään voi olettaa ehtivän edes lukea kaikkea materiaalia, olisi vastuussa muiden kirjoittamista teksteistä. Kirjoittajat ovat vastuussa omista teksteistään, ilman mitään uutta lakiakin.

Electronic Frontier Finland ry (EFFi) on perustettu käyttäjien ja kansalaisten oikeuksien puolustamiseen Internetissä. Yhdistys pyrkii vaikuttamaan muun muassa lainsäädäntöhankkeisiin sananvapaudesta ja tekijänoikeudesta Suomessa ja Euroopassa. Lisätietoja EFFi:n kotisivulta osoitteessa <http://www.ffi.org/>.

Helsinki 15.5.2002

Lehdistötiedote

Vapaa julkaistavaksi 15.5.2002 kello 18:30 palkintojenjaon jälkeen
Electronic Frontier Finland ry

JULKISYHTEISÖSARJAN PALKINTOEHDOKKAAN ESITTELY: RAHOITUSTARKASTUS

Suomen pankkimarkkinoita valvova Rahoitustarkastus (Rata) julkaisi lokakuussa 2001 verkkosivuillaan listan noin 370 henkilöistä, joita epäiltiin yhteyksistä syyskuun 11. päivän terrori-iskuihin. Lista sisälsi paitsi henkilöiden nimet myös epäillyt peitenimet, syntymäajat ja -paikat, osoitteet ja puhelinnumerot.

Ratan tiedotteen mukaan lista koostui Yhdysvaltain liittovaltiopoliisin FBI:n ja eräiden Euroopan maiden viranomaisten antamista tiedoista, jotka koskivat "epäilyttäviä tahoja". Tarkempia perusteluja listattujen osallisuudesta terrorismiin ei annettu. Listassa julkaistiin siten yksityishenkilöiden henkilötietoja vastoin heidän tahtoaan. Tiedoissa oli myös paljon virheitä: moni annetuista puhelinnumeroista kuului aivan muille kuin listassa mainituille ihmisille.

Ratan toiminta on palkintoraadin mielestä Isovelipalkinnon arvoista. Kuvaavin oli Ratan edustajan kommentti Helsingin Sanomissa 4.10.2001: "Ajattelimme, että jakelu on niin laaja, että se vuotaa kuitenkin." Edustaja ei tiennyt, oliko listaa tarkoitettu julkisuuteen. Ratan edustajan mukaan muut kiireet estivät selvittämisestä, oliko listaa julkaistu muissa maissa.

Kansalaisten tulee voida luottaa viranomaisiin, joilla on laaja pääsy ihmisten henkilötietoihin. Myös viranomaisten tulee tuntea vastuunsa ja olla erityisen varovaisia henkilötietojen julkaisemisessa. Kiire tai tietämättömyys ei ole peruste loukata ihmisten yksityisyyttä. Epäselvässä tilanteessa tietoja ei pitäisi julkaista lainkaan ja sekä tiedot että julkaisulupa tulee aina tarkistaa.

Vaikka Ratan toiminta sai jo lokakuussa laajaa huomiota lehdistössä, se on palkintoraadin mielestä syytä tuoda vielä kerran esiin varoittavana esimerkkinä siitä, että ylimpiä viranomaisia ei valvo välttämättä kukaan. — Rata on tekemänsä päätöksen mukaan kieltäytynyt kommentoimasta saamaansa Isovelipalkintoa.

Electronic Frontier Finland ry (EFFi) on perustettu käyttäjien ja kansalaisten oikeuksien puolustamiseen Internetissä. Yhdistys pyrkii vaikuttamaan muun muassa lainsäädäntöhankkeisiin sananvapaudesta ja tekijänoikeudesta Suomessa ja Euroopassa. Lisätietoja EFFi:n kotisivulta osoitteessa <http://www.ffi.org/>.

Helsinki 15.5.2002

Lehdistötiedote

Vapaa julkaistavaksi 15.5.2002 kello 18:30 palkintojenjaon jälkeen
Electronic Frontier Finland ry

**JULKISYHTEISÖSARJAN PALKINTOEHDOKKAAN ESITTELY:
POLIISI KIELSI WWW-SIVUIHINSA VIITTAAMISEN**

Suomen lääkäri- ja pelastushelikopterientoiminnan kehittämis- ja tukiyhdistys ry:n WWW-sivuilla oli normaali linkkilista. Yksi linkeistä oli linkki poliisin sivuille. Poliisi pyysi Suomen lääkäri- ja pelastushelikopterientoiminnan kehittämis- ja tukiyhdistys ry:tä poistamaan linkin poliisin sivuille 19.10.2001.

Palkintoraadin jäsenet, joiden ylläpitämällä WWW-sivuilla on linkkejä poliisin sivuille, ovat tiedustelleet poliisilta yksityishenkilöinä, millä perusteilla poliisi katsoi oikeudekseen kieltää linkityksen.

Poliisin mukaan heillä “on oikeus kieltää linkkimme käyttö sellaisessa yhteydessä, joka mielestämme ei ole sopivaa”. Poliisi ei suostunut perustelemaan tarkemmin, missä tilanteissa poliisin sivuille ei saa heidän mielestään linkittää ja millä perusteella — tai missä määrin heidän jyrkästi esitetty kantansa on vain tahdonilmaus, joka ei velvoita linkittäjää. Viranomaisen pitäisi voida perustella määräyksensä laeilla ja asetuksilla. Viranomaisen antamat velvoittavat määräykset ja ei-velvoittavat pyynnöt olisi myös pystyttävä erottamaan selkeästi toisistaan.

WWW-linkki on verrattavissa lähdeviitteeseen. WWW-linkin ja tavallisen lähdeviitteen ainoa ero on, että WWW-selain osaa hakea ja näyttää viitatus dokumentin tarvittaessa automaattisesti. Viranomaisilla ei voi olla oikeutta kieltää ketään viittaamasta viranomaisten tekemiin dokumentteihin.

Eri asia tietysti on, jos viranomaisen nimeä käytetään harhaanjohtavasti esimerkiksi myynninedistämistarkoituksessa. www.pelastushelikopterit.com:n tapauksessa kyse ei kuitenkaan ollut myynninedistämistarkoituksesta, vaan normaalista linkkilistasta. Sitä paitsi tällaisissa tapauksissa tulisi puuttua väitettyihin harhaanjohtaviin väitteisiin, ei dokumentissa olevien viittausten (WWW-linkit) tekniseen toteutukseen.

Electronic Frontier Finland ry (EFFi) on perustettu käyttäjien ja kansalaisten oikeuksien puolustamiseen Internetissä. Yhdistys pyrkii vaikuttamaan muun muassa lainsäädäntöhankkeisiin sananvapaudesta ja tekijänoikeudesta Suomessa ja Euroopassa. Lisätietoja EFFi:n kotisivulta osoitteessa <http://www.ffi.org/>.

Helsinki 15.5.2002

Lehdistötiedote

Vapaa julkaistavaksi 15.5.2002 kello 18:30 palkintojenjaon jälkeen
Electronic Frontier Finland ry

**JULKISYHTEISÖSARJAN PALKINTOEHDOKKAAN ESITTELY:
PÄÄKAUPUNKISEUDUN MATKAKORTTIPROJEKTI**

Pääkaupunkiseudun joukkoliikenteessä on otettu käyttöön sähköinen matkakortti.

Matkakortti on toteutettu siten, että matkakortin käytöstä jää järjestelmään tieto, joka voidaan yhdistää kortin käyttäjään. Toisin sanoen, matkakorttiprojektin keräämistä tiedoista on periaatteessa mahdollista päätellä kaikki matkakorttia käyttävien yksittäisten henkilöiden tekemät matkat.

Matkakortti olisi voitu toteuttaa helposti siten, että kortti olisi ollut yhtä anonyymi kuin vanhat kymmenen matkan sarjaliput. Näin ei kuitenkaan jostain syystä tehty, vaan järjestelmästä tehtiin sellainen, että se mahdollistaa yksittäisten henkilöiden tekemien matkojen seuraamisen.

Palkintoraadin käsityksen mukaan matkakorttiprojekti käsittelee keräämiään henkilötietoja huolellisesti ja lain edellyttämällä tavalla. Matkakorttiprojekti on raadin käsityksen mukaan pyrkinyt varmistamaan sen, että yksittäisten henkilöiden tekemien matkojen seuraaminen ei olisi mahdollista. Arkaluonteisten henkilötietojen käsittelystä aiheutuvaa vastuuta ja ongelmaa ei kuitenkaan olisi, jos matkakortti olisi suunniteltu siten, että henkilötietoja ei alunpitäenkään kerätä.

Palkintoraadin mielestä on tärkeää, että matkakortin kaltaisia järjestelmiä suunniteltaessa huolehditaan siitä, että henkilötietoja ei kerätä tarpeettomasti.

Electronic Frontier Finland ry (EFFi) on perustettu käyttäjien ja kansalaisten oikeuksien puolustamiseen Internetissä. Yhdistys pyrkii vaikuttamaan muun muassa lainsäädäntöhankkeisiin sananvapaudesta ja tekijänoikeudesta Suomessa ja Euroopassa. Lisätietoja EFFi:n kotisivulta osoitteessa <http://www.ffi.org/>.

Helsinki 15.5.2002

Lehdistötiedote

Vapaa julkaistavaksi 15.5.2002 kello 18:30 palkintojenjaon jälkeen
Electronic Frontier Finland ry

YRITYSSARJA

Yrityssarjan Isovelipalkinto myönnetään Oy Yritys Ab:lle, joka tässä edustaa kaikkia niitä yrityksiä, joihin pätee jokin seuraavista:

- Yritys ei ole täyttänyt niitä velvoitteita, joita vuonna 2001 voimaan tullut laki yksityisyyden suojasta työelämässä on asettanut.
- Yritys pitää työntekijän sähköpostia sellaisena viestintänä, johon työnantajalla on oikeus ilman muuta tunkeutua, vaikka sentraali-Santrakaan (nimi muutettu) ei enää kuuntele puheluita.
- Yritys kohtelee ihmisiä "resursseina", ei yksilöinä, joilla on oikeus yksityisyyteen.
- Yritys pitää niuhotuksena, jos joku työntekijöistä kysyy, missä on yrityksen työntekijöistään pitämän henkilökisterin rekisteriseloste.

Electronic Frontier Finland ry (EFFi) on perustettu käyttäjien ja kansalaisten oikeuksien puolustamiseen Internetissä. Yhdistys pyrkii vaikuttamaan muun muassa lainsäädäntöhankkeisiin sananvapaudesta ja tekijänoikeudesta Suomessa ja Euroopassa. Lisätietoja EFFi:n kotisivulta osoitteessa <http://www.ffi.org/>.

Helsinki 15.5.2002

Lehdistötiedote

Vapaa julkaistavaksi 15.5.2002 kello 18:30 palkintojenjaon jälkeen
Electronic Frontier Finland ry

YKSILÖSARJA

Palkintoraati on päättänyt, että yksilösarjan Isovelipalkintoa ei jaeta yksityisyyttä eniten rikkoneelle yksilölle, vaan tunnustuksena asiassa positiivisesti kunnostautuneelle henkilölle.

Raati myöntää palkinnon Jacob Södermanille tunnustuksena avoimuuden puolesta tehdystä työstä ja hänen pioneerityöstään ensimmäisenä Euroopan oikeusasiamiehenä. Raati tunnustaa erityisesti Södermanin työn Euroopan unionin asiakirjojen avoimuuden edistämiseksi.

Electronic Frontier Finland ry (EFFi) on perustettu käyttäjien ja kansalaisten oikeuksien puolustamiseen Internetissä. Yhdistys pyrkii vaikuttamaan muun muassa lainsäädäntöhankkeisiin sananvapaudesta ja tekijänoikeudesta Suomessa ja Euroopassa. Lisätietoja EFFi:n kotisivulta osoitteessa <http://www.ffi.org/>.